

„Sokáig tartott a Sztalin-szobor döntése, nehéz volt ledönteni. Nagyon humoros volt a nép. Nagy hatást tett rám, hogy azt kiabálták: »Tartsd magad, Jóska!« Ez abszolút nem egy sztalinista kiáltás volt, hanem egyfajta népi sportszerűség...” – véli egy Karátson Gábor nevű úr a Népszabadság hasábjain. Aztán a klasszikus csavargóra emlékeztető külsejű Karátson fellép a televízióban is. Ott is megismétli, hogy kintartásra biztatták a Jóskát, de már nem teszi hozzá, hogy nem „sztalinista kiáltozásról” (?) volt szó.

Ezzel az állítással mindössze a baj, hogy szemenszedett hazugság. Mert 1956. október 23-án a Sztalin-szobornál összegyűlt tömeg nem volt vicces hangulatban, és ha valaki kintartásra buzdítja a „népek nagy tanítóját”, alaposan megverték volna.

De akad más baj is a visszaemlékezésekkel. 1956-ban fel sem merült, hogy ki zsidó és ki nem az, még a gyűlölt négyes – Rákosi, Révai, Farkas és Gerő – vonatkozásában sem, pedig ők valamennyien zsidó származásúak voltak. Most, negyven évvel később valakiknek valamilyen okból fontossá válhatott a származás. No, nem arról van szó, hogy kimondanák, ki milyen hitben látta meg a napvilágot... Nem, itt még nem tartunk. Csak éppen a sajtóban, a rádióban és a televízióban zsidó származású történész, zsidó politológus, zsidó származású műsorvezető méltat zsidó származású írókat, zsidó származású felkelőt, zsidó származású satöbbit.

Az ARTE nevű francia-német televízióban például a közömbösítő aggastyán, Fejtő Ferenc méltatta 1956-ot és elemezte a forradalom kitörését megelőző éveket. A forradalom ugyebár 40 évvel ezelőtt volt és Fejtő már húsz évvel korábban, 1936-ban elhagyta Magyarországot. Mégiscsak jobb lett volna, ha nem ő kommentálja a II. világháború után Magyarországon lejátszódott fejleményeket. Mert visszaemlékezésébe bizony becsúsztak hibák... Például az, hogy Magyarországon milyen népszerű volt Rajk László belügyminiszter...

Az ARTE egyébként három estén át adott '56-os vonatkozású dokumentum- és magyar játékfilmeket. Nyilván a külföld számára készült Rainer M. János összeállítás Nagy Imre és társainak elrablásáról. A film a mai Budapestre kalauzolja el a nézőt, és bemutatja Nagy Imréék útját a Parlamenttől a Gyűjtőfogházig. Tárnyilagos összeállítás: látható benne Nagy Imre egykori szobája a jugoszláv nagykövetség épületében, a mátyásföldi börtön is – a romániai fogva tartás helyszíne azonban nem.

Az ARTE egy másik összeállításának hőse Göncz Árpád,

X 394.2 OKTÓBER 23.

X 93. 1956

MEGEMLEKEZÉSEK

Eörsi István, Obersovszky Gyula, Litván György, Darvas Iván.

A megemlékezések sorozatát egyébként a második német televízió, a ZDF nyitotta meg: „Üngarn 56” címmel. És volt alcím: „Egy legenda vége”. A műsorfüzetekből az olvasó megtudhatta, hogy az egykori „hősök” (idézőjel az eredeti német szövegben is!) közül sokan meghunyászkodtak a hatalom előtt. A film – egy Guido Knopp nevű német történész és Vitézy László alkotása – megérdemel egy részletesebb ismertetést.

Knopp úr közli a kíváncsi nézővel, hogy „kerülő úton” olyan filmfelvételek birtokába jutottak, amelyeket eddig sehol nem mutattak be, mármint nyilvánosan. Titokzatoskodva hozzátézi, sajnos, nem mondhatja meg, hogy miként szerezték meg a filmet, amely 38 éven át volt filmtárban elrejtve. Az Újköztemető 301-es parcellájában állva bőbeszédűvé válik: közli, hogy a film nyomán elhalványul azoknak a férfiaknak a mítosza, akik Nagy Imrével együtt álltak a bíróság előtt és életben maradtak.

„De a történelmi igazság fontosabb a mítoszoknál” – teszi hozzá képmutató módon. Egyébként arról a propagandacélokra szánt filmről van szó, amelyet Kádárék a Nagy Imre-perről forgattattak. Hangsúlyozandó: csupán két személy volt, aki dr. Vida („Tunisz”) tanácselnök előtt szánta-bánta „nép- és szocialistaellenes bűneit.” Egyikük Kopácsi Sándor, aki '56-ban Budapest rendőrfőkapitánya volt, a per hatodrendű vádlottja. És valóban: a filmen látjuk, hogy Kopácsi sírva szánja-bánja bűneit. Csak hát nem is történési alaposságra, hanem némi lelkiismeretességre lett volna szükségük Knopp és Vitézy uraknak. Ugyanis Kopácsi *Életfogytiglan* című könyvében már 21 (!) évvel ezelőtt megírta, életben akart maradni, és ennek előfeltétele volt a „bűnbánat”. A film egyetlen kockája sem mond ellent annak, amit Kopácsi Sándor saját magáról megírt könyvének 262 oldalán. Illetve: egy pontban kicsit túlságosan tömörített Kopácsi emlékezete, vagy talán túlságosan nagylelkű akart lenni. A 263. oldalon azt írja egy vádlott társának bíróság előtti szerepléséről: „Vásárhelyi Miklós: Elismerem felelősségemet és objektív bűnösségemet.”

Nos, a film tanúsága szerint Vásárhelyi nem volt ennyire szűkszávu:

„... (érthetetlen)... hogy ismét kiérdemeljem a párt és a népnek a bizalmát... Tisztelt Bíróság, bármilyen is lesz az Önök ítélete... bízom az igazságosságban, és ígérhetem, amennyiben az én szavaimnak van valami legcsekélyebb hitele is, hogy az ítélet bármilyen is legyen, az én hitemet a szocializmusban, a szocializmus ügyében, a párt ügyében soha megrendíteni nem fogja.”

Majd a narrátor: „Vásárhelyi két évet töltött börtönben és ma egyike a legtekintélyesebb személyiségeknek Magyarországon”. (A német szövegben az „angesehenster” szó hangzik el, amelyet nem csak „legtekintélyesebbnek”, hanem „legtiszteltebbnek” (!) is lehet fordítani...)

Ezután a mai Vásárhelyi Miklós kapott szót. A videofelvételt jó néhányszor meghallgattam, de máig sem tudott, hogy az egyébként németül kitűnően beszélő, de most dadogó Vásárhelyi mit is akart mondani. Valami olyasmit, hogy „nem éreztük magunkat mártíroknak, de a jó ügyért »bűnhődtük a nehézségeket« (!)”. Utána következett Pongrácz Gergely, aki legalább ebben a filmben megszólalhatott, ha röviden is. Kijelentette: a „bűnbánatért” senkit sem lehet elmarasztalni, mert hasonló helyzetben talán ő is így viselkedett volna. De – tette hozzá – lett volna bennem annyi gerinc, hogy ilyen esetben levonjam a megfelelő következtetést és távol tartottam volna magam politikai tisztiségektől.

Aztán jött Horn Gyula. Mint szokta, ezúttal is elmotyogta, hogy a 301-es parcellától nem messze nyugszik egyik bátyja, akit '56-ban bestiálisan megkínóztak és meggyilkoltak a – mint Horn mondja – a forradalmárok... Megbocsátó ember a miniszterelnök. 1994-ben együtt korszorúzott Nagy Erzsébettel, és biztosra vehető, hogy külügyi államtitkárként, vagy külügyminiszterként koccintott a vietnami elvtársakkal is. Ez sem lehetett kis dolog, mert Horn Gyula egy másik bátyja állítólag idegenlégiónként a vietnami kommunisták (az ötvenes években a „vietminh”) fogságába esett és kivégezték.

Es Wittner Mária: „Szégyenletesnek tartom, hogy az '56-os bűnök elkövetői most megbékélésért kiáltanak. Megbékélésről csak azután lehet szó, ha bocsánatot kérnek.” Hát igen. De ahhoz, hogy valaki a Soros Alapítvány kurátora legyen, hát ahhoz nem kell bocsánatkérés.

Bujtás Pál

A médiát manipulálják az 1956-os megemlékezéseket, KARÁTSON Gábor tendenciózusan csúsztatja a Sztalin-szobor ledöntésétől beszél; a zsidó származású '56-kepek; az ARTE francia-német...